

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aen-Merckingen Van Den Eerw. P. Cornelius Hazart,
Priester der Societeyt Jesv.**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

Ydele uyt-vlucht van Partije.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71393)

recommandeert aen de menschen; tot dese verweckt hy ons broeders, op dat wy leven, dat is, op dat wy sijn ootmoedigheyt naevolghen, op dat vvy *Goliath*, verslaen, ende *Christum* houdende, de hooverdije verwinnen.

Ydele uyt-vlucht van *Partije*.

D Cabeljau in sijn Memory-boeck *Part. 2. Pag. 127.* Een woordeken, seyd hy / voeghter *Augustinus* by, t'welck seer ter saken doer, te weten *quodammodo*, dat is, in eenigher manieren; Hy selven droegh sich selven in eenigher manieren seyt den text van *Augustinus*.

Jndien *D. Cabeljau*, hier met gheen bedroggh en wille omgaen/soo moet hy bekennen/ dat *Augustinus* tot tweemaal toe in dit Capittel / het selve herhaelt / ende dat hy de eerste repse dit woordcken *quodammodo*, ofte / in eenighe manieren, niet en heeft byghevoeght/ maer absolutelick seght/ dat *Christus*, segghende: dat is mijn lichaem, dat selve lichaem droegh in sijn eyghen handen.

Du dan / *Augustinus* heefter dit woordcken / in eenigher manieren, de tweede keer byghevoeght; Ich bekennet: Wat beslypt ghy hier uyt?

Dit, seght *D. Cabeljau*, gheeft te kennen, dat het niet eyghentlijck en is op te nemen, maer oneyghentlijck, na den stijl van spreken in de Sacramenten ghebruyckelijck, Hy droegh sijn lichaem, dat is, het teecken sijns lichaems.

Wel aen / *Domine Cabeljau*: By soo verre *Augustinus* hier op dese plaetse/alleen heeft ghesproken oneyghentlijck, ofte/ van een teecken des lichaems; soo staet het *D. C.* toe/niet alleen te steunen op dit woordcken / *quodammodo*, in eenigher manieren: Maer ghy moet segghen/ hoe dat *Augustinus*, eer hy soo verre komt/ soo beele prologen maect/ segghende / *Eerst*: Hoe can het gheschieden dat een mensch sijn eyghen selven draeght in sijn eyghen handen?

Ten

Ten tweeden: Wie draeght oyt sijn selven in sijn eyghen handen?

Ten dorden: De mensche can wel ghedraghen vvorden door de handen van andere, maer niemant en vvort ghedraghen in sijn eyghen handen.

Hier moet het namelijk op aenkomen: Seght my nu *D. Cabeljan*, wanneer Augustinus soo spreeckt gheeft hy niet claer te kennen/dat hy wil spreken van eene wonderlijcke sake / ende die schier aen de menschen schijnt niet te kunnen gheschieden?

Seght my dan boozders; indien Augustinus alleen spreekt van een teeken des lichaems, wat wonder? / ofte wat schijnbare onmoghelijckheyt is daer in? is het wonder dat Christus broodt droegh in sijn handen? dat siet men daghelijckx booz de ooghen gheschieden: is het dan wonder / dat hy droegh een beeldt / ofte teeken sijn lichaems? Wat wonder is dit / de wijse alle menschen dit kunnen doen alst haer belteft? Choont my dan waer in dat dese wonderlijckheyt / oft schijnbare onmoghelijckheyt die Augustinus hier niet soo vele woorden / opneemt / ghelegghen is / indien sy niet ghelegghen is / in het draghen van sijn eyghen wesentlijck lichaem in sijn eyghen handen.

Ten anderen: Waer toe dienen / of strecken dese leste woorden van Augustinus: Dit is de ootmoedigheyt van onsen Heere *Iesus Christus*?

Waer in is dese ootmoedigheyt, wederom ghelegghen? in het draghen des broodts / ofte in het dragghen van teeken sijn lichaems? gheen ghesont verstant en sal hier noch in t'een / noch in t'ander / eenighen schijn vinden van ootmoedigheyt: Ergo soo moet het dan hier op aenkomen / dat Augustinus dit eene ootmoedigheyt noemt / dat Christus sich gheweerdicht heeft sijn eyghen lichaem te stellen onder de gvedaente van broodt / om ghenut te worden vande gheloobighe.

Outdoet eerst dese twee knoopen / eer ghy komt tot het woordken / *quodammo*, dat is / in eenigher

eenigher manieren: Ende wanneer ghy noch daer toe sult ghekomen sijn; dan sal men u altijd antwoorden / dat Augustinus de eerste reyse absoluut heeft ghesproken / sonder dit woordken daer by te boeghen; segghende: Dat *Christus* wanneer hy seyde: *Dat is mijn lichaem*, sijn lichaem droegh in sijn eyghen handen.

De andere spreucken / die D. Cabeliau npt Augustino voorszelt daer hy schijnt onepghentlijck te spreken / en conuen niet ghelden / want wy sullen altydt segghen / dat die moeren verclaert worden / nae dese plaetse / ende niet dese plaetse / die deel te claer is / nae de andere; dat wy D. Cabeliau eens contrarie bewijse.

Ten anderen / sullen wy segghen / dat het Augustinus niet ontgout / als hy nu spreekt van een gheestelijck eten des lichaems Christi, dan van een lichaemelijck; gheestelijck, dooz het gheloobe / ende begheerte van Christum te nutten buyten de bedieninghe des *H. Sacraments*; lichaemelijck, dooz den mont / in het *H. Sacrament* selve.

Laet ons dan Augustinum noch al meer met ons hoozen spreken.

Ten derden, seyd hy / *lib. contra aduers. legis Cap. 9.* Wy ontfanghen met een ghelooovigh heit, ende MONT, den middelaer Godts, ende menschen, de mensche *Christus Iesus*, ghevende ons sijn vleesch om te eten, ende sijn bloet om te drincken: Al hoe-wel het schroomelijcker schijnt menschen vleesch t'eten, als te dooden, ende menschen bloet te drincken, als te vergieten.

Proteert dat Augustinus hier seght / dat wy het lichaem / ende bloedt Christi ontfanghen / niet alleen met het Hert / maer oock met den MONDT, t'welck nootsakelijck moet gheschieden lichaemelijck.

Proteert verhalben / dat Augustinus seght / dat het schroomelijcker schijnt te wesen menschen vleesch t'eten, als t'selve te dooden, &c.

Wat is dit? hoe kan dit onepghentlijck / ofte van een tecken des lichaems verstaen worden want

Rakende het H. Sacrament des Autaers. 429
want wat schroom in broodt te eten: wat schroom
in een recken/oste figure sijns lichaemse

Ydele uytvlucht van *Partije*.

D. Cabeljau in sijn Catholijcke Waerheyt Pag. 626.
seght hier op: Wat staeter by? *Augustinus* be-
gheert, dat dit alles figuerlijk ghesproken nae de regel-
mate des gheloofs sal uytgheleyt, ende met wijsheydt aen-
ghehoort worden.

Wat en heeft *Augustinus* hier op dese plaetse niet
byghevoeght.

Diet hem nae/ seght *D. Cabeljau* in sijn 3. boeck
vande Christelijcke leeringhe Cap. 16. daer hy
seght: Indien de ghebedende reden schijnt eenigh
schelm-stuck, ende boos feyt te ghebeden, ofte eenighe
nuttigheyt ende weldadigheyt te verbieden, dan is se fi-
guerlijk: Ten sy dat ghy eet, seyt *Christus* het vleesch des
Soons des menschen, en te drinckt sijn bloet, ghy en sult
gheen leven hebben in u selven, hy schijnt een schelm-
stuck een quaet feyt te ghebeden, het is dan een figuer,
een oneyghenlijcke maniere van spreken, &c.

Ich antwoorde dat *Augustinus* hier spreekt/
volghens de meynunghe der Capharnaiten; want
t'is byten twissel dat *Christus* *Ioan. 6.* tot de selve
spreekt; ende soo *Augustinus* sich hier fondeert op
de woorden ghetrocken upt het selve Capittel
Ioannis, soo ist ghewis dat hy hier de selve op-
neemt als ghesproken wesende namelijk tot de
Capharnaiten: Nu wat was de meynunghe van dese
hozghers? die verclaert ons *Augustinus* dupdelijck
op veele plaetsen.

Ten eersten *Tract. 27. in Iohan.* Sy meynden, seght hy/
dat hy sijn vleesch sou gheven aen de gheloovighe in stuc-
ken ghekapt, ghelijck een doode beeste, gelijk het vleesch
in't vleesch-huys verkocht wert.

Ten tweeden *Serm. 2. de verbis Apost.* Sy meynden, dat hy
van dat lichaem, t'welck sy saghen, stucken soude maecken,
ende sijn lid'macten cappen, ende alsoo gheven.

Ten